

Minister van Financiën
Korte Voorhout 7
2511 CW DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 19 maart 2024
betreft Herziening van het depositogarantiestelsel BES; overleg op grond van art. 7.40
Comptabiliteitswet 2016

Geachte heer Van Weyenberg,

Bij brief van 22 december 2023 (kenmerk 2023-0000275152) heeft uw ambtsvoorganger ons geïnformeerd over het voornemen om het Besluit financiële markten BES te wijzigen, met als doel om een systeem van *ex ante* financiering vorm te geven voor het depositogarantiestelsel in Caribisch Nederland (DGS BES). Met deze brief gaan wij in op uw verzoek om overleg op grond van Comptabiliteitswet 2016 artikel 7.40.

De overgang naar een systeem van *ex ante* financiering betekent dat de aangesloten instellingen voortaan jaarlijks een bijdrage dienen af te dragen om op die manier een apart fonds ten behoeve van het DGS BES op te bouwen. De middelen in dit fonds zullen worden beheerd door een nieuw op te richten stichting: de Stichting Depositogarantiefonds Caribisch Nederland.

Over het voornemen is ambtelijk overleg gevoerd met een medewerker van uw ministerie. Op grond van dit overleg en de door u toegezonden documenten brengen wij in deze brief enkele inhoudelijke punten onder uw aandacht. Deze hebben betrekking op de ministeriële verantwoordelijkheid, het bestuur van de stichting, en het middelenbeheer door de stichting. Vervolgens gaan wij in op de taak en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer in de nieuwe situatie.

Bij de beoordeling van het voorstel hebben wij ons geconcentreerd op de bestuurlijke vormgeving en de inrichting van verantwoording en toezicht ten aanzien van de Stichting Depositogarantiefonds Caribisch Nederland. Wij geven in deze brief geen oordeel over de keuze voor een *ex ante* DGS als zodanig of de keuze om het beheer van het fonds in een stichting onder te brengen.

1 Inhoudelijke aandachtspunten

Ministeriële verantwoordelijkheid en rol DNB ten aanzien van de stichting

De Stichting Depositogarantiefonds Caribisch Nederland wordt verantwoordelijk voor het beheer van het fonds voor het DGS BES. Een kredietinstelling waarop het depositogarantiestelsel van toepassing is, is een jaarlijkse bijdrage aan de stichting verschuldigd. Daarmee is sprake van een krachtens de wet ingestelde heffing.

De Nederlandsche Bank (DNB) besluit over de aanwending van de middelen van de stichting. DNB zal ook de hoogte van de jaarlijkse bijdrage bepalen, conform de in een bijlage van het Besluit Financiële markten BES opgenomen methodiek. Ook krijgt DNB toezichthoudende bevoegdheden ten aanzien van de stichting. Het concept besluit bepaalt verder dat DNB de stichting ondersteunt bij de uitoefening van haar taak en de voor die taakuitvoering benodigde financiële middelen verschafft. DNB wordt dus krachtens wet verplicht om de taakuitvoering van de stichting te bekostigen; daarmee is ook deze bekostiging een wettelijke heffing.

Aangezien de stichting een wettelijke taak gaat uitoefenen die uit een wettelijke heffing (publieke middelen) wordt bekostigd, wordt de stichting een rechtspersoon met een wettelijke taak (rwt) als bedoeld in de Comptabiliteitswet 2016. Verder krijgt een bestaande rwt, te weten DNB, aanvullende wettelijke taken. Dit brengt met zich mee dat u een verantwoordelijkheid heeft om toezicht te houden op het beheer van de publieke middelen en de uitvoering van deze wettelijke taken door zowel de stichting als DNB.

Op basis van het voorstel krijgt DNB echter de primaire rol bij het toezicht op de stichting. Onder andere wordt bepaald dat DNB de bestuurders van de stichting benoemt, schorst en ontslaat en dat voor statutenwijziging of ontbinding van de stichting voorafgaande goedkeuring van DNB is vereist. Verder zullen diverse artikelen uit de Kaderwet zbo's van overeenkomstige toepassing zijn op de stichting, waarbij DNB de bevoegdheden krijgt die normaal gesproken de minister toekomen. Zo is DNB straks bevoegd om beleidsregels te stellen voor de taakuitvoering door de stichting en om voorzieningen te treffen bij ernstige taakverwaarlozing. Verder is het bestuur gehouden aan informatieverzoeken van DNB te voldoen en het jaarverslag en de jaarrekening van de stichting met DNB te delen.

Uit de nota van toelichting wordt niet duidelijk welke overwegingen ten grondslag liggen aan de keuze om het toezicht op de stichting in eerste instantie bij DNB te leggen. Het voorstel gaat ook niet expliciet in op de ministeriële verantwoordelijkheid, mede in relatie

tot de rol die DNB ten aanzien van de stichting krijgt. Ons inziens is het wel belangrijk dat hierover helderheid bestaat.

Concreet bevelen wij u daarom aan om goede afspraken te maken met DNB over de rolverdeling in het toezicht op de stichting en de (verantwoordings)informatie die u nodig heeft om uw toezicht-verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken (ten aanzien van zowel de stichting als de uitvoerende en toezichhoudende rol van DNB). We vinden het wenselijk dat u afwegingen voor de invulling van uw toezicht expliciteert in de nota van toelichting bij het Besluit en dat u de gemaakte afspraken met DNB vastlegt in een toezichtarrangement.

Bestuur van de stichting

Het bestuur van de stichting zal bestaan uit drie leden, die door DNB worden benoemd. Het Besluit en de statuten sluiten niet uit dat een (rijks)ambtenaar wordt benoemd in het bestuur van de stichting. De Algemene Rekenkamer acht het in het algemeen onwenselijk dat ambtenaren in het bestuur van een onafhankelijke stichting worden benoemd, omdat deze enerzijds in het belang van de stichting moeten handelen en anderzijds hiërarchisch onder de minister vallen.

Evenmin wordt in het voornemen uitgesloten dat medewerkers van DNB als bestuurslid worden benoemd. Ook dit lijkt ons niet wenselijk, aangezien DNB tegelijkertijd in vele opzichten als uitvoerder bij de stichting betrokken is. Opdrachtgeverschap en uitvoering worden dan onvoldoende gescheiden.

We geven u in overweging om het Besluit en de statuten op dit punt aan te passen.

Schatkistbankieren

De Comptabiliteitswet 2016 schrijft voor dat rwt's schatkistbankieren. Hiervan kan worden afgeweken als één van de in de wet genoemde uitzonderingsgronden van toepassing is, of de minister van Financiën de rwt hiervan heeft uitgezonderd. In uw brief geeft u aan dat schatkistbankieren voor de stichting DGS BES niet mogelijk is, omdat dit alleen in euro's kan. Het fonds wordt opgebouwd in US dollars, de officiële valuta op de BES-eilanden.

We bevelen u aan om in de nota van toelichting bij het Besluit expliciet te vermelden dat u gebruik maakt van uw wettelijke bevoegdheid om deze stichting uit te zonderen van de verplichting tot schatkistbankieren.

2 Taak en bevoegdheden Algemene Rekenkamer

Zoals hierboven aangeven, wordt de Stichting DGS BES een rwt in de zin van de Comptabiliteitswet 2016. Dit betekent dat de stichting onder het controlebereik van de Algemene Rekenkamer valt. Het onderzoek van de Algemene Rekenkamer kan gericht zijn op oordeelsvorming over het beleid en het toezicht van de minister ten aanzien van de stichting én op oordeelsvorming over de doelmatige en doeltreffende taakuitvoering en het beheer van de publieke middelen door de stichting zelf (art. 7.25 1ste en 2de lid). De Algemene Rekenkamer is daarbij onder meer bevoegd om onderzoek ter plaatse te verrichten (art. 7.34).

Ook worden met dit voorstel wettelijke taken neergelegd bij DNB, waaronder het vaststellen van de jaarlijkse bijdrage aan het fonds en het vervullen van een toezichtrol ten aanzien van de stichting. DNB is al een rwt voor de uitvoering van diverse wettelijke taken. Deze nieuwe wettelijke taken worden hier nu aan toegevoegd. De Algemene Rekenkamer kan indien zij dat nodig acht tevens onderzoeken hoe DNB haar rol ten aanzien van het fonds in de praktijk invult.

3 Tot slot: Publicatie van de brief

Wij verzoeken u een afschrift van deze brief te voegen bij de stukken zoals die naar de Raad van State worden verzonden.

Op grond van ons vigerende beleid voor actieve openbaarmaking zullen wij deze brief over twee weken op onze website zetten. Als u daartegen bedenkingen heeft, vragen wij u dit te melden met de reden daarbij. Voor de duidelijkheid: de Algemene Rekenkamer neemt uiteindelijk de beslissing of en wanneer zij deze brief openbaar maakt.

Algemene Rekenkamer

Pieter Duisenberg,
president

[persoonsgegevens]
secretaris